

บทที่ 1

บทนำ

ลักษณะของปัญหา :

ส่วนการศึกษาเป็นหน่วยงานหนึ่งในองค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน ซึ่งมีความรับผิดชอบโดยตรงต่อการศึกษาภาคประชาชนทั้งหมดในจังหวัดน่าน โดยรับนโยบายมาจากส่วนกลาง และพยายามจัดการให้การศึกษาภาคประชาชน ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับนี้ เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล

ดังนั้น เป้าหมายของการศึกษาภาคบังคับซึ่งเป็นการให้การศึกษาประชากรในเบื้องต้นจะบรรลุผลสำเร็จได้ก็ขึ้นอยู่กับการบริหารงานของผู้บังคับบัญชา และการให้ความร่วมมือของผู้บังคับบัญชาเป็นสำคัญ

ถ้าหากการจัดการบริหารในส่วนการศึกษาผิดพลาดประชากรได้รับประโยชน์จากการศึกษาไม่เต็มที่ เกิดปัญหาไม่รู้หนังสือเป็นจำนวนมากแล้วจะมีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ โดยงบประมาณทางด้านการศึกษาจำนวนมากจะถูกใช้จ่ายไปโดยเปล่าประโยชน์ก่อให้เกิดผลเสียต่อชาติอย่างใหญ่หลวง ในทางตรงข้ามถ้าหาก การบริหารงานในส่วนการศึกษามีประสิทธิภาพก็สามารถบรรลุถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของส่วนกลางที่ได้วางไว้ก็จะก่อให้เกิดผลดีต่อประเทศอย่างมาก ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้ารวดเร็วขึ้นด้วย

การศึกษาวិทยานิพนธ์เรื่องนี้จะเป็นการศึกษาถึงการจัดการในค้ำต่าง ๆ ของส่วนการศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดน่าน ซึ่งจะทำให้ทราบถึงปัญหาและแนวทางในอันที่จะวางแผนและปรับปรุงการดำเนินงานให้เหมาะสมต่อความต้องการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา:

การศึกษาเกี่ยวกับการจัดการองค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดน่าน เฉพาะกรณี ส่วนการศึกษานั้น มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ศึกษานโยบาย และ วิธีดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการในส่วนการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน เนื่องจากปัจจุบันรัฐบาลกำลังเร่งรัดการพัฒนาการศึกษา ประชาบาลซึ่งมีผลกระทบอย่างสำคัญต่อความเจริญของชาติ
2. เพื่อที่จะชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดจากการดำเนินงานนั้นและวิธีการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นตลอดจนข้อเสนอแนะอันจะเป็นผลให้การปฏิบัติงานดีขึ้นไปด้วย

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา:

การศึกษาประชาบาลเป็น แผนการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งรัฐบาลได้กำหนดไว้ใน แผนพัฒนาการศึกษาปี 2520 ซึ่งพอสรุปใจความสำคัญได้ว่ารัฐบาลต้องการให้ประชากรทุกคน มีมาตรฐานการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาที่ 6 เป็นอย่างต่ำ นอกจากนี้ยังมีนโยบายที่จะ กระจายโรงเรียนและเพิ่มจำนวนครูประชาบาลออกไปตามท้องถิ่นทุรกันดารอย่างทั่วถึง โดย มอบหมายให้ส่วนการศึกษาในองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทุกจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง ต่อการศึกษาประชาบาล ทั้งนี้ก็เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายตามแผนพัฒนาการศึกษาที่รัฐบาลได้ วางไว้อย่างรวดเร็ว

ดังนั้นการศึกษาวิจัยในหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่องนี้จะทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรค ต่าง ๆ ในการจัดการและบริหารการศึกษาซึ่งเกิดขึ้นในส่วนการศึกษาขององค์การบริหารส่วน จังหวัด จังหวัดน่าน และได้เสนอแนะวิธีทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวแก่ผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง อันจะมีผลให้การพัฒนาการศึกษาภาคบังคับ เป็นไปตามเป้าหมายของรัฐบาลอย่าง รัดกุมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตการศึกษา:

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการ เฉพาะส่วนการศึกษา ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดน่านเท่านั้น ซึ่งครอบคลุมไปถึง การวางแผน การจัดรูปองค์ การ การประสานงานติดต่อระหว่างฝ่ายต่าง ๆ และการควบคุม ในส่วนการศึกษา องค์ การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดน่านทั้งหมด การที่ข้าพเจ้าเลือกศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัด น่าน ไม่ได้รวมไปถึงจังหวัดอื่นก็เพราะปัจจัยต่าง ๆ ในการทำวิจัยมีอยู่อย่างจำกัด และ ข้าพเจ้าคิดว่าปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่ของจังหวัดอื่นก็น่าที่จะมีส่วนคล้ายกัน ทั้งนี้เพราะถือระเบียบและวิธีปฏิบัติของราชการอันเดียวกัน

วิธีการศึกษา:

การรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ส่วนหนึ่งใช้วิธีการสำรวจ แต่ก่อนที่จะทำ การสำรวจ ได้ศึกษาจากทฤษฎี และรายงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานของส่วนการ ศึกษาแล้วจึง นำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการวางแผนการสำรวจ ในขั้นต่อไป แหล่งที่มาของข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้จึงประกอบด้วย ข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิ

ข้อมูลทุติยภูมิ : เป็นข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือและเอกสารต่าง ๆ ทั้ง ภาคเอกชนและภาครัฐบาล เพื่อให้เข้าใจในความหมายของการจัดการ องค์การบริหารส่วน จังหวัด จังหวัดน่าน เฉพาะกรณีส่วนการศึกษา ประวัติความเป็นมา โครงสร้างของหน่วยงาน ระเบียบวิธีการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ

ข้อมูลปฐมภูมิ นั้นได้จากการสำรวจซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินงานตามลำดับดังนี้:-

1. การเลือกใช้ระเบียบวิธีการวิจัย : เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ ต้องการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของราชการในส่วนการศึกษา ซึ่งหมายรวมไปถึงครูประชาบาล ควบคู่ไปกับการศึกษาภาคีกรรมอย่างกว้าง ๆ ของบุคคลต่าง ๆ มีส่วนเกี่ยวข้องกับตั้งแต่ผู้บริหารระดับต้นจนถึงผู้บริหารระดับสูง การสุ่มตัวอย่างประชากรที่เลือกสรรขึ้นมาจากประชากรที่เกี่ยวข้องและ

นำหลักการทางสถิติมาจำแนกความแตกต่างของข้อมูลที่ได้รับได้

2. การกำหนดจำนวนตัวอย่าง : ได้พิจารณาจากห้องที่ของเขตจังหวัดน่านโดยแบ่งออกเป็น 10 ห้องที่ คือ 8 อำเภอ กับ 2 กิ่งอำเภอ อันประกอบด้วย 1. อำเภอเมือง 2. อำเภอสา 3. อำเภอนาน้อย 4. อำเภอท่าวังมา 5. อำเภอปัว 6. อำเภอทุ่งช้าง 7. อำเภอเชียงกลาง 8. อำเภอแม่จริม 9. กิ่งอำเภอบ้านหลวง 10. กิ่งอำเภอนาหมื่น

วิธีการสุ่มตัวอย่างของผู้วิจัยนั้นได้แบ่งประชากรออกเป็นสองกลุ่มใหญ่ ๆ คือ

นักบริหารระดับปลาย หรือ ระดับสูง : เช่น หัวหน้าส่วนการศึกษา ผู้ช่วยหัวหน้าส่วนการศึกษา ศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้าหมวดการศึกษา ผู้ช่วยหัวหน้าหมวดการศึกษา ผู้อำนวยการจังหวัด ปลัดจังหวัด นายอำเภอ หัวหน้าสำนักงานเลขาธิการจังหวัด เป็นต้น

สำหรับการสุ่มตัวอย่างประชากรในระดับผู้บริหารชั้นสูงนี้ผู้เขียนจะใช้ประชากรทั้งหมด ซึ่งมีจำนวนประมาณ 42 ท่าน

นักบริหารระดับต้น เช่น ครูใหญ่ที่ประจำอยู่ในจังหวัดโรงเรียนประชาบาลซึ่งสังกัดอยู่ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน มีทั้งหมด 392 โรงเรียน หรือมีจำนวนครูใหญ่ 392 คน ซึ่งผู้เขียนจะสุ่มตัวอย่างประชากรในระดับผู้บริหารชั้นต้นนี้ 20 % ซึ่งจะมีจำนวนประมาณ 80 ท่าน

อนึ่ง ในการทำวิจัยเรื่องนี้ ผู้เขียนมีความเห็นว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดการใน ส่วนการศึกษา ผู้เขียนจำเป็นต้องทราบความรู้สึกนึกคิดของผู้บังคับบัญชา คือ นักบริหาร ทั้งสองระดับดังกล่าว และผู้ใต้บังคับบัญชาคือ ครูประชาบาล พนักงานในส่วนการศึกษาควบคู่ไปด้วย ดังนั้นการสุ่มตัวอย่างจากผู้ใต้บังคับบัญชาดังกล่าวนี้ ผู้เขียนจะใช้วิธีสุ่มภาพณ์จากครูประชาบาลบางส่วน และพนักงานในส่วนการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลมาประกอบการวิจัยที่สมบูรณ์ที่สุด

3. การสร้างแบบสอบถาม : ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้นโดยยึดหลักการและ

ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการประกอบเข้ากับทฤษฎีการบริหารการศึกษา แบบสอบถามสำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมเรื่องนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 : เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบเกี่ยวกับตำแหน่ง วุฒิการศึกษา อายุจริง อายุราชการ การดำรงตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาประชาบาล

ตอนที่ 2 : เป็นคำถามที่เกี่ยวกับบทบาทตลอดจนการจัดการของนักบริหารทุกระดับที่ปฏิบัติอยู่ในส่วนการศึกษาองค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน คำถามดังกล่าวจะครอบคลุมในด้านการวางแผน การจัดสายงาน การสั่งการ และการควบคุม ตัวอย่างของแบบสอบถาม ผู้เขียนได้แสดงไว้ในภาคผนวก

4. วิธีประมวลผลข้อมูล : เมื่อรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติงานภาคสนามแล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมารวมกันได้ทั้งสิ้น 118 ชุด จำนวนที่ขาดหายไป 4 ชุด เกิดจากผู้ถูกสอบถามขอนำกลับไปตอบที่บ้านแล้วจะส่งคืนมาให้แต่ก็ไม่ได้รับคืน ดังนั้นข้อมูลที่สมบูรณ์ และได้รับคืนมาทั้งหมดจึงคิดเป็น 97.72 เปอร์เซ็นต์ของแบบสอบถามที่ใช้ทั้งหมด

ก. วิธีจัดเรียบเรียงข้อมูล : ได้นำแบบสอบถามทั้งหมดมาประมวลผลด้วยวิธีการประมวลด้วยมือ โดยนำข้อมูลไปเข้าตารางแสดงการแจกแจงนั้นโดยอาศัยกระดาษทำการ หลังจากนั้นได้นำมาเข้าตารางรวมเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยวิธีการทางสถิติต่อไป

ข. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล : เพื่อให้จะให้การวิเคราะห์ข้อมูลค่าเป็นไปด้วยดี จึงใช้วิธีทางสถิติด้วยวิธีคิดอัตราส่วนร้อยละ ในการวิเคราะห์ความถี่และเปรียบเทียบเพื่อใช้สำหรับข้อสรุปผลต่อไป